

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/182/2021
Identifikačné číslo spisu: 2519200574
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2519200574.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1) S. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, K., 2) F. Z. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XX, K., zastúpených: JUDr. Mgr. Marián Kropaj, PhD., advokát, so sídlom Mudroňova 51, Piešťany, proti žalovanej: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Marián Kurhajec, s. r. o., so sídlom Bajkalská 13, Bratislava, IČO: 36 860 662, o určenie neexistencie záložného práva a o určenie, že žalobcovia nie sú dlžníkmi z uzavretých zmlúv o úvere a medziúvere, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4 Csp 25/2019, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 23 CoCsp 28/2021-391 zo dňa 10. mája 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcov 1) a 2) o d m i e t a.

Žalovaná má voči žalobcom 1) a 2) nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) uznesením zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Uznesenie po citovaní § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, 2, § 327, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vecne odôvodnil tým, že návrhom doručeným súdu dňa 16.03.2021 (počas konania vo veci samej) sa žalobcovia domáhali, aby súd neodkladným opatrením uložil žalovanej povinnosť spočívajúcu v zdržaní sa výkonu záložného práva zriadeného na nehnuteľnostiach v spoluvlastníctve žalobkyne 2), nachádzajúcich sa v kat. úz. K., zapísaných na LV č. XXX ako pozemok, parc. reg. „C“ č. 9482/1, zastavané plochy a nádvoria o výmere 443 m², pozemok, parc. reg. „C“ č. 9483/1, záhrady o výmere 306 m² a rodinný dom, súp. č. XXXX, postavený na pozemku, parc. reg. „C“ č. 9482/1, na základe záložnej zmluvy uzavretej medzi žalobcami 1) a 2) a žalovanou dňa 11.02.2009 a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Súčasne sa žalobcovia domáhali, aby súd neodkladným opatrením uložil povinnosť žalovanej znášať zníženie výšky mesačných vkladov na účte stavebného sporenia č. XXXXXXXXXXXX zo sumy 201,92 eura na sumu 0 eur, s účinnosťou od 01.03.2021 do právoplatného skončenia konania vo veci samej a súčasne, aby uložil žalovanej povinnosť spočívajúcu v znížení výšky

mesačných splátok úrokov medziúveru č. XXXXXXXXXXXX zo sumy 682,53 eura na sumu 204,80 eura s účinnosťou od 01.03.2021 do zaplatenia istiny vo výške 126 083,90 eura alebo do právoplatného skončenia konania vo veci samej, podľa toho, ktorá okolnosť nastane skôr.

2. Po oboznámení sa s celým spisovým materiálom, súd dospel k záveru, že návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia je v celom rozsahu nedôvodný. Čo sa týka prvého návrhu neodkladnej úpravy pomerov, zdržania sa výkonu záložného práva žalovanou, žalobcovia iba tvrdili ich nepriaznivú situáciu v dôsledku výpadku príjmov z prenájmu pre aktuálne protiepidemiologické opatrenia (ďalej len Opatrenia). V časti prijatých Opatrení je všeobecne známou skutočnosťou, že aktuálna situácia v spoločnosti je nepriaznivá, čo súd dáva žalobcom v celom rozsahu za pravdu. Žalobcovia však pre navrhovanú dočasnú úpravu pomerov medzi stranami sporu neosvedčili vážne dôvody, pre ktoré by im mala byť poskytnutá dočasná ochrana v podobe uloženého zákazu žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva. Zo žalobcami predložených skutkových tvrdení žiadna taká skutočnosť nevyplýva, že by žalovaná pristúpila k výkonu záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne 2). Uvedený záver žalobcovia vôbec netvrdili, ani ho súd nezistil z evidencie nehnuteľností. Teda v tejto časti v dôsledku neosvedčenia potreby dočasnej úpravy pomerov súd nemohol žalobcom vôbec vyhovieť.

3. V ďalšej časti navrhovanej neodkladnej úpravy pomerov v podobe znášania nulových vkladov na stavebné sporenie a zníženie splátok úrokov medziúveru súd uvádza, že zo skutkového stavu predloženého žalobcami nezistil žiadne vážne dôvody, ktoré by odôvodňovali akúkoľvek potrebu práve takejto dočasnej úpravy pomerov strán sporu. V danom prípade ide o návrh na vážny zásah do zmluvného záväzku strán sporu bez racionálneho skutkového opodstatnenia. Namietaná existencia neprímeraných zmluvných podmienok v zmluvnom záväzku strán sporu v žiadnom prípade automaticky nemôže viesť k záveru o opodstatnenosti požadovanej dočasnej úpravy pomerov strán sporu. Naviac žalobcovia neosvedčili hodnoverným spôsobom, že práve nimi navrhovaná úprava pomerov je aj za danej nepriaznivej situácie pre nich ekonomicky zvládnuteľná. V tomto smere súd poukazuje na žalobcami predložený Dodatok č. 1 k Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, kde im na ich vlastnú žiadosť žalovaná vyhovelá v časti dočasného zníženia mesačných splátok vkladov na stavebné sporenie a v znížení mesačných splátok úrokov medziúveru. Z oboznámeného skutkového stavu teda súd uzatvára, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v navrhovanej podobe je v celom rozsahu nedôvodný a na podklade uvedeného zistenia ho súd preto zamietol.

4. Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcov v rade 1) a 2) uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Mal za to, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

5. Z obsahu spisu vyplynulo, že na súde prvej inštancie je vedené konanie vo veci samej, na základe ktorej sa žalobcovia 1) a 2) domáhajú určenia neexistencie záložného práva zriadeného na nehnuteľnostiach v spoluvlastníctve žalobkyne 2) (bližšie špecifikovaných v žalobe) na základe záložnej zmluvy, uzavretej medzi žalobcami a žalovanou dňa 11.02.2009. Zároveň sa domáhajú určenia, že žalobcovia nie sú dlžníkmi zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.02.2009. Žalobu vo veci samej žalobcovia odôvodnili tým, že žalobca 1) podpísal zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok a mandátnu zmluvu zo dňa 11.02.2009. Dňa 23.02.2009 podpísal návrh zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX na predtlačenom formulári žalovanej. V zmluve bola uvedená suma medziúveru 126 200 eur a suma riadneho úveru 75 720 eur. V prípade podpísaných zmlúv ide o zvláštny druh úveru, ktorý má byť údajne spojený aj so sporením. Žalobcovia nemali záujem o žiadne sporenie a žiadali o úver. Mechanizmus, že údajne časť ich vkladu mala ísť na splátku úveru a časť na sporenie nezodpovedá vôbec ich predstave ani požiadavke a v tomto boli žalovanou uvedení do omylu. Žalobcovia považujú tieto zmluvy za neplatené pre ich rozpor so zákonom, dobrými mravmi a ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa, lebo zmluvy obsahujú množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré žalobcovia v žalobe identifikujú. Žalobcom bola vyplatená suma spolu 126 083,90 eura. Od žalovanej sa v roku 2018 žalobcovia dozvedeli, že zostatok úveru je k 31.10.2018 vo výške 119 949,91 eura a poplatok za predčasné splatenie medziúveru má byť 1 262 eur. Žalobcovia ku dňu podania žaloby uhradili žalovanej sumu 10 821,23 eura, čo vyplýva z výpisov z účtu, ktoré predložila žalovaná. Žalovaná v roku 2015

svojvoľne odpísala z tzv. nasporenej sumy stavebného sporenia sumu vo výške 16 707,81 eura. K tomu žalobcovia nedali žiaden súhlas. Od uzavretia zmluvy ku dňu podania žaloby žalovaná mala zinkasovať na poplatkoch 2 617,43 eura a úroky majú predstavovať 80 926,14 eura. Podľa žalobcov sú zmluvy o stavebnom úvere a medziúvere neplatné ako celok, lebo v zmluve o stavebnom úvere absentujú náležitosti vyžadované zákonom. Záložnú zmluvu vzhľadom na jej akcesorický vzťah k hlavnému záväzkovému vzťahu treba považovať v tomto prípade za neplatnú aj z tohto dôvodu. Navyše samotná zmluva o zriadení záložného práva nie je vo svojom predmete určitá, lebo obsahuje tiež ustanovenia, ktoré sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Žalobcovia kvôli nepriaznivej finančnej situácii požiadali žalovanú o odklad splátok, pričom ich prvej žiadosti bolo vyhovené, ale druhú žiadosť žalovaná odmietla akceptovať, preto žalobcovia navrhli, aby im boli znížené splátky úveru na sumu 204,80 eura. Na ich návrh žalovaná reagovala tak, že im zaslala návrh dodatku k zmluve a v dodatku uviedla podmienku, že termín konečnej splatnosti medziúveru bude 1.4.2045 a celková čiastka úveru, ktorú by mali žalobcovia žalovanej zaplatiť je 373 529,50 eura. Pre žalobcov je takýto návrh neakceptovateľný, pretože žalovaná im nie je ochotná ani schopná vysvetliť a preukázať, že takýto nárok má.

6. Počas konania vo veci samej návrhom doručeným súdu dňa 16.03.2021 sa žalobcovia domáhali vydania neodkladného opatrenia dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného na nehnuteľnostiach v spoluvlastníctve žalobkyne 2), na základe záložnej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu 11.02.2009. Súčasne žalobcovia navrhovali, aby súd neodkladným opatrením uložil povinnosť žalovanej znížiť výšku mesačných vkladov na účte stavebného sporenia č. XXXXXXXXXXXX zo sumy 201,92 eura na sumu 0 eur a zníženie výšky mesačných splátok úrokov medziúveru č. XXXXXXXXXXXX zo sumy 682,53 eura na sumu 204,80 eura s účinnosťou od 01.03.2021 do zaplatenia istiny vo výške 126 083,90 eura alebo do právoplatného skončenia konania vo veci samej, podľa toho, ktorá okolnosť nastane skôr. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobcovia odôvodnili rovnakými argumentmi ako žalobu vo veci samej bezprostredne hroziacou ujmom na vlastníckych právach žalobcov, na právach súvisiacich s obydľím a rodinného a súkromného práva žalobcov. V spise sa nachádza aj vyjadrenie žalovanej k žalobe vo veci samej, žalovaná všetky tvrdenia žalobcov poprela, nesúhlasila s právnym názorom žalobcov, že by zmluvy uzavreté medzi stranami sporu mali byť neplatné, alebo že by mali obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. Naopak žalovaná tvrdí, že všetky postupy boli v súlade so zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení.

7. Súd prvej inštancie uznesenie, ktorým zamietol návrh žalobcov na vydanie neodkladného opatrenia v podstate odôvodnil tým, že žalobcovia neosvedčili existenciu naliehavej potreby dočasnej úpravy medzi stranami sporu v časti, v ktorej sa žalobcovia domáhajú povinnosti uložiť žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva a z dôvodu, že nemôže svojim rozhodnutím zasahovať do uzavretej zmluvy medzi stranami sporu v časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali zníženia výšky mesačných vkladov na stavebné sporenie a na splácanie medziúveru.

8. Odvolací súd sa v prejednávanej veci stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie a rovnako sa domnieval, že žalobcovia neosvedčili nalievajú potrebu okamžitej úpravy vzťahov medzi stranami sporu súdom v časti, v ktorej sa žalobcovia 1) a 2) domáhajú povinnosti uložiť žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva na základe uzavretej záložnej zmluvy. Pri rozhodovaní o dočasnej úprave vzťahov medzi stranami sporu neodkladným opatrením sa vychádza zo skutkového stavu, ktorý je tu v čase rozhodovania o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie. Žalobca, ktorý navrhuje vydať neodkladné opatrenie musí osvedčiť potrebnosť bezodkladnej dočasnej úpravy pomerov strán. Osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov posudzuje len najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky skutočnosti).

9. Vychádzajúc z tvrdení žalobcov a listinných dôkazov, ktoré sú obsahom spisu, dospel odvolací súd k záveru, že žalobcovia neosvedčili, že existuje nalievajú potreba dočasnej úpravy vzťahov medzi stranami. Podľa súdnej praxe pri neodkladných opatreniach, ak chce žalobca dosiahnuť zakázať realizovať žalovanému výkon záložného práva na základe uzavretej záložnej zmluvy sa vyžaduje, aby žalobca aspoň osvedčil, že jeho nárok je ohrozený. Ohrozenie nároku musí byť konkrétne, spočívajúce v

takom konaní žalovaného, z ktorého bude vyplývať, že mieni záložné právo realizovať. Žalobcovia tvrdia, že naliehavosť dočasnej úpravy vzťahov medzi stranami sporu vyplýva z listov zasielaných žalovanou, ktorá používa na žalobcov neprimeraný nátlak a v druhej upomienke zo dňa 08.04.2021 žalovaná vyzýva žalobcov na zaplatenie dlžných súm do konkrétneho termínu, lebo inak vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, bude realizovať výkon záložného práva a uplatní si nárok na súde.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu nejde o neprimeraný nátlak zo strany žalovanej, ale o upozornenie žalobcov na následky, ktoré sú spojené s právom žalovanej ako veriteľa domáhať sa jeho práv vyplývajúcich mu z uzavretej zmluvy. Žalovaná doposiaľ nevyhlásila ani mimoriadnu splatnosť úveru, napriek tomu, že žalobcovia úver nesplácajú, resp. splácajú sumami nižšími ako dohodnutými. Bez toho, aby žalovaná vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, nemôže dôjsť k realizácii záložného práva a preto bolo možné dospieť k záveru, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia v tejto časti je predčasný a preto nie je dôvodný.

11. Návrh nebol dôvodný ani v ďalšej časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali uloženia povinnosti žalovanej znášať zníženie výšky mesačných vkladov na účte stavebného sporenia č. XXXXXXXXXXXX zo sumy 201,92 eura na sumu 0 eur a zníženie výšky mesačných splátok úrokov medziúveru č. XXXXXXXXXXXX zo sumy 682,53 eura na sumu 204,80 eur. Takýmto návrhom sa žalobcovia vlastne domáhajú nahradenia prejavu vôle za žalovanú pri uzatváraní právneho úkonu. Zmluva, ako právny úkon je prejavom vôle zmluvných strán, ktorá smeruje k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (§ 34 OZ). Účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upravovať dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť (§ 2 ods. 3 OZ). Zjednodušene povedané ide o zmluvnú voľnosť, ktorú je povinný rešpektovať aj súd. Predmetom konania vo veci samej bude posudzovanie (ne)platnosti právnych úkonov uzavretých medzi stranami sporu a súd po vykonaní dôkazov rozhodne, či uzavreté zmluvy sú (ne)platné, alebo len čiastočne (ne)platné (§ 41 OZ). Súd zásadne nevstupuje do zmluvných (záväzkových) vzťahov medzi stranami sporu v prípadoch, ak to nie je zákonom dovolené (napr. § 50a OZ) a prejednávaná vec nie je vecou, v ktorej by bol súd oprávnený vstupovať do záväzkového vzťahu medzi stranami sporu, vo veci samej nejde o žalobu podľa § 229 CSP. Navyše medzi vecou samou a návrhom na vydanie neodkladného opatrenia v tejto časti nie je ani logická zhoda (čo sa tiež vyžaduje), keď sa žalobcovia žalobou vo veci samej domáhajú okrem iného určenia, že nie sú dlžníkmi žalovanej a na druhej strane neodkladným opatrením navrhujú, aby žalovaná znášala nižšie splátky úveru poskytované žalobcami. Neobstojí ani argumentácia žalobcov použitá v odvolaní, že sa môžu domáhať bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa zákona č. 129/2010 Z.z., pretože uvedený právny predpis sa na prejednávanú vec v súlade s § 1 ods. 3 písm. c) uvedeného zákona nevzťahuje.

12. Proti predmetnému uzneseniu podali dovolanie žalobcovia v rade 1) a 2) a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolatelia poukazujú na to, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu má vady zmätočnosti, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom v rade 1) a 2), aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mali za to, že napadnuté uznesenie je arbitrárne. K prípustnosti dovolania uviedli, že podľa ich právneho názoru napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím vo veci samej, čo vyplýva z legálnej definície pojmu podania vo veci samej v zmysle § 123 ods. 2 CSP ale aj toho, že návrh vo veci samej nie je totožný s návrhom na vydanie neodkladného opatrenia. Konajúce súdy nezohľadnili viaceré podstatné aspekty nimi uvádzanej argumentácie, ktoré prezentovali v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a rovnako v odvolaní. Dovolanie je prípustné aj vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - R 21/2018, R 76/2018.

13. Dovolatelia poukázali na osobitnú povahu konania o neodkladnom opatrení, ktoré možno považovať za samostatné konanie s osobitnými procesnými pravidlami, čo vyplýva aj zo systematického zaradenia v tretej časti CSP označenej ako osobitné procesné postupy. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí možno na účely ustanovenia § 420 CSP považovať aj rozhodnutie, ktorým sa konanie o neodkladnom opatrení. Uvedené platí o to viac, že petit žaloby a petit návrhu na vydanie neodkladného

opatrenia nie sú totožné. Zdôraznil, že ani samotné ustanovenie § 420 CSP nehovorí o tom, že sa má na myslí iba skončenie konania vo veci samej. Navyše aj zo samotného poučenia odvolacieho súdu vyplýva možnosť podania dovolania. Odvolací súd svojimi nesprávnymi závermi o tom, že nebola osvedčená naliehavá potreba okamžitej úpravy vzťahov medzi stranami sporu poprel skutkový a právny stav platný v čase vydania a doručenia uznesenia a jeho nejasným a zmätočným odôvodnením porušil právo dovolateľov na spravodlivý proces.

14. Namietali, že obidva sudy dospeli k nesprávnemu záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je nedôvodný. Mali za to, že jasne a hodnoverne preukázali, prečo je dočasná úprava pomerov nevyhnutná. Aktuálna situácia je pre žalobcov neúnosná, žalovaná zneužívajúc tieseň žalobcov im na základe ich žiadosti o odklad splátok predložila na podpis dodatok č. 1, ktorý žalobcovia nemohli podpísať z dôvodov uvedených v dovolaní. Vzhľadom na uvedené žalobcovia žiadali, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnili aj náhradu trov dovolacieho konania.

15. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcov v rade 1) a 2) vyjadrila písomne.

16. Žalovaná považuje za nesprávne tvrdenie žalobcov, že za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí možno na účely ustanovenia § 420 CSP považovať aj rozhodnutie, ktorým sa konanie o neodkladnom opatrení končí. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej ako žalobcovia uvádzajú, nakoľko návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný už v rámci prebiehajúceho konania vo veci samej. Žaloba bola podaná na súd 19.3.2019, pričom konanie vo veci samej stále prebieha. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný až dňa 16.3.2021. Právna úprava účinná od 1.7.2016 pripúšťa dovolanie z dôvodu existencie väd zmätočnosti len proti meritórnym rozhodnutiam, t. j. proti rozhodnutiam vo veci samej a z meritórných rozhodnutí iba proti rozhodnutiam, ktorým sa konanie končí. Ide o zmenu oproti právnej úprave účinnej do 30.6.2016. Z vyššie uvedeného vyplýva, že čo sa týka neodkladného opatrenia prípustnosti dovolania to môže byť prípustné len z dôvodov zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, len v prípade, ak rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej za predpokladu, že samotné takéto rozhodnutie kumuluje vec samu. To znamená, v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia po skončení konania vo veci alebo ojedinele rozhodnutie o takomto návrhu pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba vo veci samej a samotné nariadenie neodkladného opatrenia postačuje na úpravu pomerov strán sporu. K obdobnému záveru dospel najvyšší súd aj v konaní 3 Cdo 157/2017, obdobne 8 Cdo 83/2017, 5 Obdo 76/2016. Navrhol dovolanie odmietnuť ako neprípustné, zároveň si uplatnil aj náhradu trov konania.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

18. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

19. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

21. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

22. Najvyšší súd nespochybňuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť za istých predpokladov tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým prípadne po podaní ktorého nebola podaná naväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomuto záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí 8 Cdo 83/2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samú. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenaväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, konzumuje vec samú.

23. Výpočet prípadov v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí 3 Cdo 157/2017 (publikovaným pod R 21/2018) ako aj v rozhodnutí 5 Obdo 76/2016. Dovolací súd k tomuto poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kolektív, *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck str. 458). O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí by šlo aj v prípade, že súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec prejednal.

24. V predmetnej veci však nejde ani o jeden vymenovaný prípad. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalobcov v rade 1) a 2) nie je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. O predmetnom neodkladnom opatrení súdy rozhodovali počas prebiehajúceho súdneho konania o žalobe, keď žaloba bola podaná dňa 21.3.2019, návrh na vydanie neodkladného opatrenia bol podaný počas prebiehajúceho konania dňa 15.3.2021, pričom doposiaľ nebolo skončené. Nie je preto daná prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP.

25. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolanie žalobcov v rade 1) a 2) podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.